

Uppföljning av gullstånds inom fyra lokaler i Kristianstads Vattenrike 3 - 4 augusti 2006

Gullstånds, Tivoliparken i Kristianstad
Foto Karin Magntorn

Kjell-Arne Olsson

Inventeringen är utförd på uppdrag av Biosfärkontoret, Biosfärområde Kristianstads Vattenrike (projektansvarig Hans Cronert) och har bekostats av medel från Världsnaturfonden WWF.

Bakgrund

År 2000 inventerades ett antal lokaler för gullstånds i Kristianstads Vattenrike. För att kunna följa beståndsutvecklingen över en längre period har fyra lokaler valts ut för årlig kontroll. De fyra utvalda lokalerna är belägna vid Norra Lingenäset, på Härlövs ängar, vid Kvarnäsviden samt vid Lille sjö söder om Yngsjö. Lokalerna har valts ut för att de saknar hävd (förutom del av Norra Lingenäset där bete förekommer sedan 2003) och därför ger en bättre bild av "årsmånens" inverkan på blomningen än hävdade lokaler skulle ge. Årets räkning är den 6:e på de utvalda lokalerna.

Lokalernas lägen och areal är angivna med koordinater och utritade på kartor i gullståndsrapporten från 2000. Lika tidigare har antalet blomskott inom lokalerna räknats.

Sammanfattning

Blomningen på de två stora lokalerna Härlövs ängar och Kvarnäsviden var mycket riklig i år vilket tyder på att bestånden av gullstånds har återhämtat sig efter bottenåren 2002/2003. Då var blomningen mycket sparsam, troligen till följd av ett långvarigt högvatten mellan januari och mars 2002 (se vidare diskussionen i fjorårets femårsrapport).

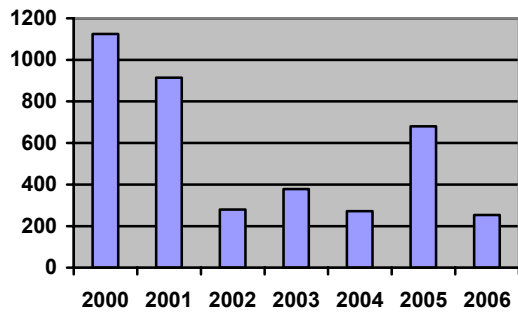
Det låga antalet blommande stänglar av gullstånds vid Norra Lingenäset är framför allt en följd av intensiv hävd. Hävden har, åtminstone för denna arts del, varit alltför kraftig och missgynnade gullstånds. Om maskinell hävd kommer ifråga i framtiden, bör denna helst utföras i september/oktober.

Vid Lillesjö var blomningen i år dålig på grund av något slags angrepp, kanske av insekter eller svamp. Om dessa angrepp återkommer i framtiden vore det av vikt att utreda orsaken närmre.

Norra Lingenäset

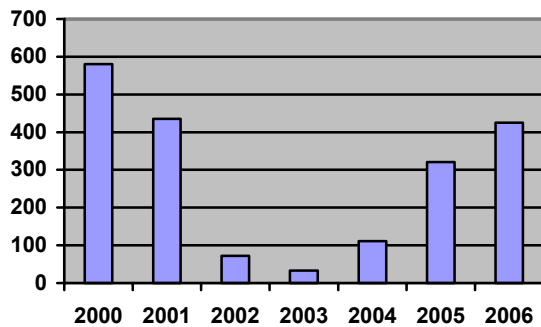
Inom det avhäggnade området noterade jag den 3 augusti 254 blommande stänglar vilket är betydligt färre än 2005 (570 st). På den hävdade delen av lokalen kunde jag vid inventeringstillfället inte finna ett enda blommande skott. I fjor fanns här 110 stänglar (varav dock åtskilliga var avbitna).

Lokalen röjdes på videbuskage och hägnades in 2002. 2003 kunde jag inte se någon tydlig hävdpåverkan men 2004 och 2005 fanns det en tydlig skillnad på vegetationen mellan den betade och den obetade delen av lokalen. Denna skillnad var än mera markant i år. Vegetationen på det hävdade området var kort och jämn och förde (tillsammans med det faktum att inte en enda stängel stod att se) tankarna till att betesmarken även blivit maskinellt slagen före mitt besök.

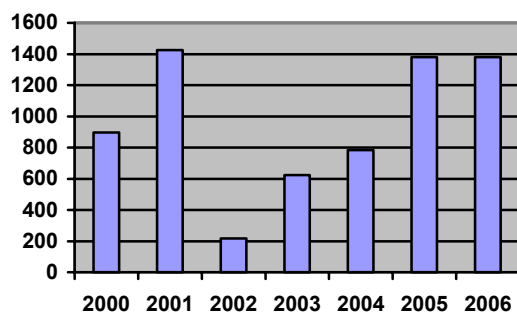
Härlövs ängar

Inom den utlagda provytan om ca 140 m² har blomningen alltsedan bottenåret 2003 ökat. Den 3 augusti kunde jag räkna in 425 blommande skott. Även på det omgivande området och utmed Lillrännan var blomningen mycket riklig i år.

Kvarnäsviken

Bestånden längs Kvarnäsviken har delats in i 3 delförekomster. Lokalen besöktes den 3 augusti och var lika rikblommig som i fjor. Totalt fann jag 1380 blomskott (delområde A: 665 blommande skott, delområde B: 365 blommande skott, delområde C: 350 blommande skott). Det mesta av den sumpskog och de videsnår som kantat strandkanten har röjts bort de senaste tre åren och gjort lokalen betydligt öppnare. Vassen och högrötsvegetationen tycks även ha blivit högre och kraftigare under denna tid.

Lille sjö

På den lilla lokalen vid Lille sjö var blomningen i år mycket dålig. I den höga och täta vassen, där de flesta stänglar brukar växa, hittade jag ett 50-tal stänglar där alla korgar var borta, troligen som en följd av ett svamp- eller insektsangrepp. (Troligen fanns det ytterligare en hel del sådana ”avskalade” stänglar dolda i den täta vassen). Något liknande angrepp på gullstånds har jag aldrig tidigare observerat. I den östra kanten av vassen som vetter öppet mot sumpskogen var gullståndsplantorna inte angripna. Här räknade jag till 48 blommande stänglar.

